

rés dacára is a fél dispoziciója alá nem eső kifogások megemelhetsége. Ugyancsak nem esik a felek dispoziciója körébe az ügyletre megszabott kötelező alakszerűség. Az elismert követelésre előírt alakszerűség kötelező az elismerő ügyletre is. (MMT. 1694. §. 2. bek.) Ez az alakszerűség hiányára alapított kifogás is ezért marad fenn, mert a fél vélelmezett lemondása erre nem hathat ki.

A gondolati játékot folytathatjuk. Azt a tételt vallottuk, hogy a követelés a közvetlen felek között nem absztrakt harmadikok irányában absztrakt. Tartozás elismerés, illetve újítás esetén, ha úgy tetszik, a tétel visszájára fordul, mert ha a kifogások meg nem emelhetsége okából a közvetlen felek között a kötelmet absztraktnak fogjuk fel, akkor ez az absztraktság viszont harmadik irányában nem áll fenn, gondoljunk csak az ajándékozás címén való megtámadás, vagy a csődtörvény 65. §. 2. pont alapján való megtámadás lehetőségére. Az újítás, elismerés absztraktsága dacára is a harmadik fél bizonyára hivatkozhatik arra, hogy vele szemben az elismert, újított kötelem ajándékozásnak tekintessék, ha az elismert, vagy újított kötelem között tényleg ajándék lappangott. A kötelem absztraktságának harmadik személyekkel szemben való ez a feloldódása ugyanazt a jogpolitikai célt szolgálja, mint általánosságban a kötelemnek a harmadik személyekre való tekintettel absztrakt kiképzése, t. i. mentesíteni kell a harmadikat azon hátrányoktól, amelyek a két közvetlen fél egymásközötti viszonyából reá háramolhatnak.

Az a tétel tehát, hogy a kötelem absztraktsága a kötelemnek nem általában jellemzője, hanem csak harmadik személyekkel szemben való kivételése, az elismerés és újítás ismertett szabályai mellett is megáll.

B. S.

JOGALKOTÁS.

Új jogszabályok.

A kir. közjegyzőknek örökösödési ügyekben felszámítható díjairól és költségeiről szóló 1935. február hó 17-én hatályba lépett 6800/1935. I. M. sz. rendelet (B. K. 40. szám).

Ha a hagyaték leltári értéke 200 pengőt meg nem halad, a közjegyző csak készkiadásai megtérítését követelheti. 200 pengőtől 500 P-ig az érték 4%-a a díjatalány. Ezenfelül a díjatalány az érték növekedésével fokozatosan 0.1%-ig csökken. A díjszámítási alap a hagyatéki vagyonnak a terhek levonása nélküli leltári értéke. Figyelmet kívül maradnak az olyan vagyontárgyak, melyeket az 1894. évi XVI. t.-c. 60. §-a szerint osztály létrejötténél az örökhagyó házastársa vagy az örökösök valamelyike ugyancsak osztály alá bocsát és a 70. §. szerinti az örökhagyó tulajdonául feltüntetett olyan ingatlan, mely nem az örökhagyót, hanem más harmadik személyt illet. De ezekben az esetekben, valamint akkor, ha a hagyatékhöz tartozó ingatlan a telekkönyvben nem az örökhagyó tulajdonául van bejegyezve (67. §.) és a közjegyző kieszközli, hogy a telekkönyvi tulajdonos az ingatlanok az örökhagyóra történt átháramlásáról telekkönyvi bejegyzésre alkalmas okiratot állítson ki, a közjegyzőt díjtöbblet illeti meg, mely abban az esetben, ha az érdekeltek a szükséges okiratokat

bemutatják, az osztályra bocsátott vagy kiegyenlítő értékű átadott vagyony, illetőleg a telekkönyvi bekebelezés tárgyát tevő ingatlan értéke szerint igazodó munkadíjnak (60.600/1906. I. M. sz. rendelet 3. §-a) egynegyede, ha pedig külön jegyzőkönyv készítése is szükséges, e munkadíjnak fele, (tehát nem a 24.366/1893. I. M. sz. rendelet 131. §-ában megszabott díjkülönbözet).

A díjszámítási alap kiszámításánál figyelembe kell venni az előre kapott értékeket. Ha a hagyatékna a közjegyzői díj alapjául szolgáló értéke az illetékkiszabás alkalmával a leltár értékénél magasabban állapíthatnák meg, a közjegyző pótlólag felszámíthatja a különbözetet. A székhelyen kívül, helyszínén megtartott hagyatéki tárgyalásért a díjatalányon felül ennek 10%-a, azonban legfeljebb 200 pengő számítható fel díjpótlék gyanánt. A közjegyző a díjatalányért köteles elvégezni mindazokat a tennivalókat, amelyeket az 1894. évi XVI. és az 1927. évi IV. t.-c., továbbá a 43.194/1895. I. M. és a 11.000/1928. I. M. sz. rendelet vagy pedig más jogszabályok az örökösödési eljárással kapcsolatban köteleességévé tesznek, és a díjatalánynál magasabb díjazás akkor sem illeti meg, ha több tárgyalást vagy póttárgyalást kell tartania. A díjak a közjegyzőt akkor is megilletik, ha a leltározást más végezte, viszont a leltár kiigazításáért vagy kiegészítéséért nem illeti külön díj akkor sem, ha a leltárt más készítette, ha pedig a hagyatékot nem tárgyalja, csak annak a leltározását végzi, úgy a közjegyző a díjatalány 10%-át számíthatja fel. A díjatalányon felül bizonyos konkrét a rendeletben részletesen felsorolt készkiadások is felszámíthatók.

Az örökösödési vagy hagyományi bizonyítvány tárgyában folytatott eljárásért 200 pengőt meghaladó érték esetében a közjegyzőt ha csak egy érdekelt van a díjatalány 50%-a, ha pedig az érdekelttek többen vannak, annak 80%-a illeti meg. Ha a közjegyző úgy találja, hogy az örökösödési vagy hagyományi bizonyítvány iránti kérelmet ki kell egészíteni vagy el kell utasítani és ezért az iratokat az 1927. évi IV. t.-c. 13. §-a értelmében a hagyatéki bírósághoz terjeszti be, akkor az örökösödési vagy hagyományi bizonyítványért számítható díjatalány százalékának felét számíthatja fel. Ha azonban a közjegyző utóbb a hagyatékot letárgyalja, ezt a díjat a tárgyalási díjatalányból le kell vonni.

A közjegyző díjait és költségeit a tárgyalási jegyzőkönyv szövegében számítja fel, annak bélyegmentes feljegyzése mellett, hogy azt egészben vagy részben kifizették, illetve annak feljegyzése mellett, hogy nem fizették ki. A díj- és költség összegét a hagyatéki bíróság állapítja meg az átadó vagy perre utasító végzésben és meghagyja a feleknek, hogy a ki nem fizetett összeget 15 nap alatt végrehajtás terhével fizessék meg. A jogerős végzés alapján a közjegyző kérelmére a végrehajtást a hagyatéki bíróság rendeli el. A megállapított összegben felül netán fizetett összeget a közjegyző a félnek visszafizetni köteles. A közjegyzői díjakat és költségeket az örökösök, a kötelelesrészre jogosítottak, a haszonélvezetre jogosított özvegy és az ingatlan hagyományosok a közjegyzővel szemben egyetemlegesen egymás között részesedésük arányában viselik. Ezt az arányt a bíróság a körülmények figyelembevételével az átadó végzésben állapítja meg. *Perre utasítás esetében* a díj- és költségösszeget a birtokban levő fél tartozik viselni, de visszkövetelési joga van a bíróilag elismert örökösök ellenében. *Hagyatéki zárlat esetén* a díj- és költségösszeget zárgondnok fizeti a hagyatéki vagyon jövedelméből, ennek elmulasztása esetén a közjegyző jelentése alapján a bíróság intézkedik.

A hagyatéki bíróság a közjegyzőnek a hagyatéki tárgyalás jegyzőkönyvében vagy külön előterjesztett kérelmére már a hagyatékátadó vagy a perreutasító végzésben intézkedik az iránt, hogy a közjegyző-

nek ki nem fizetett díj- és költségkövetelése vagy ennek ki nem fizetett része a hagyatékhhoz tartozó ingatlanokon vagy az ingatlan terhelő olyan jogokon, amelyek jelzálogjoggal vagy aljelzálogjoggal terhelhetők, jelzáloggal vagy aljelzáloggal biztosíthatók. E díj és költségkövetelés biztosítása a közjegyzőnek a hagyatékátadó vagy perre utasító végzés keltétől számított 2 éven belül előterjesztett kérelmére akkor is elrendelhető, ha az ingatlan vagy az ingatlan terhelő jog időközben az örökös közvetlen jogutódáról — végrehajtási árverést kivéve — harmadik személyre szállott át.

A kir. közjegyző az említett két éven belül bármely érdekelt fél kérelmére díjmentesen nyilatkozni köteles arról, hogy az általa tárgyalt hagyatéki ügyből kifolyóan fennáll-e olyan díj és költségkövetelése, amely az ingatlanon vagy az ingatlan terhelő jogon a fenti értelemben biztosítható. E nyilatkozattal szemben terheesebb követelest a közjegyző a harmadik jóhiszemű fél ellenében nem érvényesíthet.

A rendelet már folyamatban levő ügyekben is alkalmazandó, ha a hagyatéki tárgyalást a rendelet hatálybalépése előtt nem fejezték be és a közjegyzői díjait és költségeit még nem számította fel, vagy azokra fizetést nem kapott. A 60600/1926. I. M. sz. rendelet 24—29. §-ai és a 34800/1928. számú rendelet hatályukat veszítik.

Az 1935. évi mezőgazdasági munkálatok elvégzéséhez szükséges hitel előmozdítása tárgyában kibocsátott 1934. február 24-én életbe lépett 1950/1935. M. E. számú rendelet (B. K. 46. szám).

A 14.000/1933. M. E. számú rendelet 21—23. §-ai értelmében azok az adósok, akiknek főjövedelmi források mező-, erdő-, szőlő- vagy kertgazdaság és kimutatják, hogy a gazdálkodásnak a folyó gazdasági évben elért eredménye természeti csapás okozta rossz termés vagy hasonló természetű rendkívül súlyos károsodás miatt jutottak abba a helyzetbe, hogy kötelezettségüknek egyelőre nem tudnak eleget tenni, kérelmet terjeszthetnek elő, hogy az ingatlanra, annak terményeire, tartozékaira, állatállományaira, termények, termékek és egyéb hasznok előállítására vagy beszedésére szolgáló gépek és egyéb eszközök, az ingatlan terményeiben előállott termékek, mindezen ingóságok tekintetében fennálló vételárkövetelés és a gazdaadós lakásának szokásos berendezési és használati tárgyai tekintetében az árverés elrendelése vagy foganatósítása elhalasztassék. *A kérelem a pénztartozás behajtására irányuló eljárás során legkésőbb az árverési határidő első felének végéig terjeszthető elő.* A 7100/1934. M. E. sz. rendelet 10.—11. §-ai szerint a kérelem az árverési határidő első felének *eltelte után* is sikeresen előterjeszthető, ha pedig az adós mezőgazdasági jövedelmének túlnyomó része szőlőgazdaságból ered, az ezt ért elemi csapás okából az árverést az elemi csapást követő év december 15. napjáig lehet elhalasztani. A 8600/1934. M. E. sz. rendelet 2. §-a szerint, ha az ilyen rendkívüli súlyos károsodás oly terményt vagy terméket ért gazdasági csapás folytán állott elő, mely rendszerint a következő gazdasági évben kerül felhasználásra, a bíróság az árverést a termést követő gazdasági év végéig is elhalaszthatja.

Az új rendelet szerint, mely megismétlése a múlt évi hasonló 2600/1934. M. E. sz. rendeletnek, a szőbanforgó halasztást nem lehet megadni, ha a végrehajtható követelése

1. olyan kölcsönből eredő követelés, melyet a P. K. kötelekéhez tartozó pénztintézet vagy az O. K. H., illetve tagszövetkezete az 1935. évi mezőgazdasági termelés céljaira 1935. február 28. napja után válósággal készpénzben folyósított. E kölcsönről kiállított kötelezvényben, váltón vagy más okiratban utalni kell arra, hogy a követelés a jelen rendelet értelmében keletkezett. Ez utóbbi rendelkezésnek a váltóra vonatkozó része elég szokatlan, mert a *váltón a követelés jogcímét*